

Statut Parafialnej Rady Duszpasterskiej

SDT.V-1/ 8/20

L.dz. 414/20

z dn. 23.03.2020

STATUT PARAFIALNEJ RADY DUSZPASTERSKIEJ W DIECEZJI TARNOWSKIEJ

I. POSTANOWIENIA. OGÓLNE

§ 1

1. Parafialna Rada Duszpasterska (dalej: „Rada”) jest instytucją, która w szczególny sposób realizuje zadanie współdziałania duchownych i wiernych świeckich dla dobra Kościoła. Działając w parafii, Rada staje się narzędziem i przestrzenią wspólnotowego apostołstwa oraz znakiem jedności Kościoła, który wobec ludzi wszystkich czasów jest *powszechnym sakramentem zbawienia* (por. konst. Soboru Watykańskiego II *Lumen gentium*, n. 1 i 48).
2. Poprzez członkostwo w Radzie wierni wspomagają proboszcza w odpowiedzialności za dzieło ewangelizacji i uświęcania, a trwając w religijnym posłuszeństwie wobec swoich pasterzy, przyczyniają się do ożywienia istniejących dzieł duszpasterskich i inicjowania nowych (por. dekret Soboru Watykańskiego II *Apostolicam actuositatem*, n. 10 i 26).

§2

Rada rządzi się przepisami prawa powszechnego oraz normami wydanymi przez Biskupa Tarnowskiego (dalej: Biskupa), w tym niniejszym Statutem (por. kan. 536 KPK).

§3

1. Rada działa w każdej parafii. Powołanie Rady przy rektoracie jest możliwe tylko wtedy, gdy w dekrete nominacyjnym zrównano (pod względem obowiązków i praw) rektora z proboszczem.
2. Nie tworzy się Rad w ośrodkach sprawowania kultu nie będących parafią ani rektorem.

§4

1. Wszystkie uprawnienia proboszcza, z wyjątkiem uprawnienia do odwołania Rady, przysługują administratorowi parafii mianowanemu zgodnie kan. 539 i 540 KPK.

2. Administrator parafii może odwołać Radę tylko w szczególnych okolicznościach i za wyraźną zgodą Biskupa.

§5

1. Rada posiada głos doradczy (kan. 536 § 2 KPK), który proboszcz winien brać pod uwagę sporządzając plan działań duszpasterskich.
2. Rada jako gremium konsultacyjne, inicjujące i wspomagające nie może zastępować proboszcza w podejmowaniu wiążących decyzji (por. instrukcja Kongregacji ds. Duchowieństwa *Kapłan, pasterz i przewodnik wspólnoty parafialnej*, n. 26).
3. Do kompetencji Rady nie należy ocena doktrynalna zasad wiary i moralności głoszonych przez Kościół, jak również obsada urzędów duszpasterskich w parafii.

§6

1. Kadencja Rady trwa 5 lat.
2. W przypadku wakansu urzędu proboszcza kadencja Rady nie ulega przerwaniu. Jednak nowo mianowany proboszcz, do roku od kanonicznego objęcia parafii, może rozwiązać dotychczasową Radę przed upływem jej kadencji i powołać nową. O tym fakcie winien poinformować dziekana.
3. Dla parafii, w której dziekan jest proboszczem, jednostką nadrzędną i odwoławczą w sprawach odnoszących się do Rady jest Kuria Diecezjalna.

§7

Chociaż Rada realizuje swoje zasadnicze zadanie na posiedzeniach, to jednak usilnie zachęca się, by – dla zwiększenia skuteczności inicjowania i wspomagania nowych dzieł – powołać w ramach jej struktury szereg zespołów (np. z. ewangelizacyjny, liturgiczny, rodzinny, młodzieżowy, medialny, charytatywny, itp.). Ich liczbę i sposób funkcjonowania określa proboszcz po konsultacji z członkami Rady.

II. CEL I ZADANIA RADY

§8

1.
 1. Celem Rady jest wspomaganie proboszcza w sprawach dotyczących całokształtu działalności duszpasterskiej w parafii. Należy zachęcać członków Rady, aby rzeczywiście – poświęcając swój czas i zdolności – włączali się w prowadzenie dzieł określonych przez proboszcza.
 2. Szczególnym zadaniem Rady jest świadczenie pomocy duszpasterzom w kształtowaniu życia parafialnego zgodnie z postanowieniami synodu diecezjalnego.

3. Ponieważ Rada realizuje swój cel nie tylko przez doradztwo, ale także poprzez konkretne działanie, stąd do jej szczegółowych zadań należy zaliczyć:
- a. budowanie wśród parafian zaufania do Kościoła i tworzenie dobrego klimatu dla podejmowanych inicjatyw duszpasterskich;
 - b. pomoc w przeprowadzeniu właściwej oceny stanu religijno moralnego parafii, z uwzględnieniem zachodzących przemian społeczno kulturowych;
 - c. udział w opracowaniu (np. rocznego lub kilkuletniego) parafialnego programu duszpasterskiego (zawsze z uwzględnieniem ogólnopolskiego i diecezjalnego programu duszpasterskiego);
 - d. wspieranie inicjatyw duszpasterskich w dziedzinie życia liturgicznego zwłaszcza przez zaangażowanie w organizowanie uroczystości i nabożeństw parafialnych (np. czytanie słowa Bożego na wybranych Mszach św.) oraz prowadzenie modlitw poza liturgią (np. animowanie adoracji Najświętszego Sakramentu, odmawianie różańca przy kapliczce lub figurze itp.);
 - e. pomoc w organizacji katechezy rodzinnej i parafialnej (także realizowanej za pośrednictwem współczesnych form komunikacji);
 - f. planowanie i podejmowanie działań ewangelizacyjnych mających na celu dotarcie do osób, które utraciły żywą więź z Chrystusem i Kościołem oraz tych, które wyrażają chęć poznania Ewangelii i dziedzictwa chrześcijańskiego;
 - g. inspirowanie i podejmowanie działań zmierzających do większej integracji nowych mieszkańców parafii ze wspólnotą wiernych;
 - h. wspomaganie duszpasterzy w realizacji wskazań powizytacyjnych;
 - i. czynne włączanie się w akcje promujące naukę Kościoła szczególnie w obszarach zagrożonych przez liberalne i ateistyczne ideologie (np. w dziedzinie małżeństwa i rodziny, prawa rodziców do katolickiego wychowania dzieci, obrony życia poczętego i prawa do naturalnej śmierci, wolności religijnej, itd.);
 - j. wspieranie działalności ruchów, stowarzyszeń katolickich i innych grup działających w parafii (zwłaszcza młodzieżowych i rodzinnych);
 - k. inspirowanie działalności charytatywnej prowadzonej przez parafialne zespoły *Caritas* (nie tylko w odniesieniu do chorych, ubogich i samotnych, ale także wobec potrzebujących opieki duchowej i psychologicznej);

- l. organizowanie pielgrzymek do miejsc świętych, w tym do sanktuariów diecezjalnych;
- m. troskę o własną formację (członkowie Rady, wspierani przez proboszcza, nieustannie winni dbać o rozwój życia wewnętrznego i pogłębianie wiedzy religijnej, np. przez udział w rekolekcjach), spotkaniach ogólnodiecezjalnych, słuchanie wykładów i konferencji, lekturę wartościowej literatury religijnej itp.);
- n. pomoc w prowadzeniu strony internetowej parafii, gazetki parafialnej, itp.

III. SKŁAD RADY

§9

1. Radę tworzą trzy grupy członków: *z urzędu*, *z nominacji proboszcza* oraz *wybrani przez parafian*. Skład Rady winien odzwierciedlać przekrój społeczny i wiekowy parafii oraz liczbę wiernych. Zasadniczo Rada winna liczyć od 10 do 30 osób.
 - a. *z urzędu* należą do Rady: proboszcz – jako jej przewodniczący, wikariusz parafialny (gdy jest kilku, ich przedstawiciel lub przedstawiciele) oraz reprezentant wspólnoty zakonnej prowadzącej na terenie parafii duszpasterstwo w kościele lub kaplicy;
 - b. *z nominacji proboszcza* należą do Rady: przedstawiciele wiernych świeckich posługujących w parafii (reprezentant katechetów świeckich, nadzwyczajnych szafarzy Komunii św., organista, kościelny), reprezentanci działających w parafii grup modlitewnych i młodzieżowych, ruchów i stowarzyszeń, poradni życia rodzinnego i liturgicznej służby ołtarza, przedstawiciel parafialnego zespołu *Caritas* oraz młodzieżowy animator parafialny. Niniejsze wyliczenie nie wyklucza możliwości mianowania przez proboszcza innych osób, których obecność w Radzie wydaje się oczywista i pożyteczna;
 - c. *z wyboru parafian*: liczbę wybieranych członków określa proboszcz po uwzględnieniu wielkości parafii i potrzeb duszpasterskich (ilość członków Rady pochodzących z wyboru dokonanego przez wspólnotę wiernych nie powinna być mniejsza od liczby członków mianowanych przez proboszcza). Termin i sposób przeprowadzenia wyborów określa Biskup.
2. Przedstawiciele wymienieni w ust. 1a-b winni zostać wyłonieni w wyniku wzajemnej konsultacji między członkami danej grupy (po uprzedniej informacji proboszcza), z tym że w odniesieniu do członków *z nominacji* aprobatę musi wyrazić proboszcz.

1. Członkiem Rady może być osoba, która jest praktykującym katolikiem, przyjęła sakrament bierzmowania, odznacza się roztropnością i prawością, jest wolna od kar kościelnych i cieszy się dobrą opinią wśród parafian.
2. Wybrany kandydat musi wyrazić zgodę na wejście w skład Rady.
3. Kandydat do Rady zgłoszony w ramach procesu wyborczego (w rozumieniu § 9 ust. 1e) winien mieć stałe zamieszkanie w parafii.

§ 11

1. Maksymalna długość uczestnictwa w Radzie wynosi trzy kadencje, to znaczy nie dłużej niż 15 lat.
2. Należy zadbać, aby w Radzie stale była obecna reprezentacja młodego pokolenia, tak by mogło ono kształtować w sobie właściwą postawę odpowiedzialności za skarb wiary i wspólnotę Kościoła.

§ 12

1. Objęcie funkcji członka Rady następuje z chwilą złożenia przysięgi wobec proboszcza. Treść przysięgi jest następująca:

„Ja NN, powołany na członka Parafialnej Rady Duszpasterskiej, przyrzekam wobec Boga, że powierzoną funkcję będę wykonywał według najlepszej swej woli, zgodnie z moim sumieniem i przepisami prawa.

W szczególności przyrzekam, że w miarę swych sił i z poczuciem odpowiedzialności będę wspomagał proboszcza w działalności pasterskiej mając na względzie tylko chwałę Bożą i dobro Kościoła. Tak mi dopomóż Bóg i ta święta Ewangelia, której moimi rękami dotykam”.

2. Członkostwo w Radzie jest funkcją honorową i bezpłatną.

§ 13

1. Członek Rady traci prawo do zasiadania w Radzie na skutek:
 - a. rezygnacji złożonej na ręce proboszcza;
 - b. zmiany parafii miejsca zamieszkania (dotyczy wyłącznie członków pochodzących z wyboru wiernych);
 - c. upływu kadencji Rady lub odwołania Rady;
 - d. trwałej utraty zdrowia, która uniemożliwia jakikolwiek udział w pracach Rady;
 - e. odwołania przez proboszcza z funkcji członka Rady.
2. Proboszcz jest zobowiązany odwołać członka Rady w sytuacji, gdy ten:
 - a. popełnił przestępstwo ścigane z urzędu lub każdy inny czyn, który podważa jego zaufanie i wiarygodność;

- b. dokonał apostazji albo wystąpił przeciwko wierze lub Kościołowi;
- c. wywołał publiczne zgorszenie lub prowadzi niemoralny styl życia;
- d. przyczynił się do rozbicia jedności w parafii;
- e. ma lekceważący stosunek do duszpasterzy i parafian.

§ 14

1. W uzasadnionych sytuacjach (np. z powodu powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności na zebraniach Rady, przekroczenia przez radnego swoich kompetencji, itp.) proboszcz może odwołać członka Rady. Przed podjęciem tej decyzji proboszcz winien – w drodze głosowania – zasięgnąć opinii Rady.
2. Poza przypadkiem, o którym mowa w § 13 ust. 2, proboszcz chcąc odwołać członka Rady (przed upływem jego kadencji) pochodzącego z *wyboru wiernych* musi uprzednio uzyskać zgodę dziekana.
3. Na odwołanie całej Rady przed upływem kadencji, wyłączając przypadek ujęty w § 6 ust. 2, proboszcz musi uzyskać zgodę Kurii Diecezjalnej.

§ 15

1. Na miejsce członka Rady pochodzącego z *nominacji proboszcza*, sam proboszcz mianuje jego następcę (zachowując przepis § 9 ust. 2). W przypadku wakującego miejsca pozostawionego przez członka z *urzędu*, zajmuje je osoba obejmująca sukcesywnie ten urząd.
2. Jeżeli prawo do zasiadania w Radzie traci osoba *wybrana przez wiernych*, to wakujące miejsce zajmuje następny wybrany, zgodnie z wynikami ostatnich wyborów. Jeśli takiego nie ma albo dotyczący nie wyraża zgody na dołączenie do gremium, sama Rada może wybrać (zwykłą większością głosów) nowego członka. Przeprowadzenie wyboru zarządza proboszcz.

IV. DZIAŁALNOŚĆ RADY

§ 16

1. Rada konstituuje się na pierwszym spotkaniu nowej kadencji, podczas którego dokonuje (spośród swoich członków) wyboru zastępcy przewodniczącego i sekretarza.
2. Zastępcą przewodniczącego Rady (proboszcza lub rektora) zostaje wybrany zwykłą większością głosów. Może nim być jedynie wierny świecki. Jeżeli dwaj kandydaci uzyskali jednakową liczbę głosów, przeprowadza się osobne głosowanie na tych dwóch kandydatów; jeśli po trzecim głosowaniu pozostaje równowaga,

na zastępcę zostaje wybrany ten, który jest starszy wiekiem. Obowiązki zastępcy przewodniczącego określa proboszcz.

3. Wybór sekretarza następuje w taki sam sposób jak wybór zastępcy przewodniczącego Rady, z tym że może nim zostać zarówno duchowny, jak i wierny świecki.

§ 17

1. Rada zbiera się na posiedzeniach co najmniej trzy razy w roku. Nadto proboszcz może zarządzić zebranie Rady w każdym czasie.
2. Polecenie zwołania Rady zawsze może wydać Kuria Diecezjalna.

§ 18

1. Rada wyraża swój głos w drodze uzgodnienia.
2. W sprawach większej wagi, gdy osiągnięcie uzgodnienia nie jest możliwe, proboszcz może zdecydować, że projekt opinii zostanie poddany głosowaniu. Decyduje bezwzględna większość głosów obecnych członków Rady (liczba głosów za projektem musi przekraczać sumę głosów przeciwko i wstrzymujących się). Proboszcz nie bierze udziału w głosowaniu. Co do zasady powyższe głosowania odbywają się w sposób jawny.

§ 19

1. Posiedzenie Rady zwołuje proboszcz i on przewodniczy jej obradom. Zebrania Rady nie mogą odbywać się bez obecności proboszcza.
2. Proboszcz zobowiązany jest skutecznie powiadamiać o terminie i miejscu posiedzenia Rady wszystkich jej członków co najmniej na dwa tygodnie przed terminem posiedzenia. Informacja o zwołaniu posiedzenia Rady winna się znaleźć w ogłoszeniach parafialnych.
3. Tematykę obrad wyznacza proboszcz informując wcześniej członków Rady. Proponowane tematy mogą również zgłaszać członkowie Rady na zasadzie wolnych wniosków, wnosząc do proboszcza stosowną prośbę o ich akceptację i przedstawienie Radzie.

§ 20

1. Według uznania i stosownie do tematyki obrad proboszcz może zaprosić na posiedzenie Rady osoby nie będące jej członkami.
2. Członkowie Rady mogą zaproponować proboszczowi zaproszenie ekspertów i konsultantów na posiedzenie Rady. Proboszcz propozycję, wedle uznania, może przyjąć lub odrzucić. Zaproszeni nie biorą udziału w głosowaniu.
3. Posiedzenia Rady z reguły nie mają charakteru publicznego.

§ 21

1. Posiedzenia Rady odbywają się w obecności większości członków Rady.
2. Podczas obrad każdy z członków Rady może swobodnie zabrać głos.

§ 22

1. Sekretarz sporządza protokół z posiedzenia Rady.
2. Księgę protokołów należy przechowywać w archiwum parafialnym oraz przedstawiać ją do wglądu podczas wizytacji kanonicznej.
3. Proboszcz winien przekazać wiernym krótki komunikat z posiedzenia Rady (np. w ramach ogłoszeń parafialnych).

§ 23

1. Możliwa, a niekiedy nawet konieczna, jest współpraca Rady z Parafialną Radą Ekonomiczną, z zachowaniem jednak ich autonomii.
2. W wyjątkowych okolicznościach, jak również w mniejszych wspólnotach parafialnych, niektórzy członkowie Rady mogą równocześnie należeć do Parafialnej Rady Ekonomicznej. Wskazana możliwość nigdy nie może stać się regułą.
3. Rada i Parafialna Rada Ekonomiczna nie mogą być połączone w jedną wspólną radę.
4. Zachowując przepis ust. 1 i 3, w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się (np. na początku roku kalendarzowego albo ze względu na doniosłość podejmowanych przedsięwzięć lub szeroki zakres działań) wspólne posiedzenia obu rad.

§ 24

Członkowie Rady spotykają się z Biskupem lub jego delegatem (por. kan. 396 § 1 KPK) podczas wizytacji kanonicznej parafii.

§ 25

Zachowując przepis § 6 ust. 3, ewentualne sprawy sporne, jakie mogą zaistnieć między proboszczem a Radą w zakresie jej funkcjonowania lub należących do niej spraw, rozstrzyga dziekan. Jeśli to nie przyniesie właściwego efektu¹ sprawę należy przedstawić (za pośrednictwem proboszcza lub dziekana) Kurii Diecezjalnej.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 26

1.
 1. Wątpliwości dotyczące interpretacji niniejszego *Statutu* rozstrzyga Biskup.
 2. Ustanowienia, zmiany i zniesienia *Statutu* dokonuje Biskup stosownym dekretem.

3. Niniejszy *Statut* został zatwierdzony przez Biskupa Tarnowskiego i wszedł w życie 23 marca 2020 roku.

+ Andrzej Jeż
Biskup Tarnowski

Ks. dr hab. Robert Kantor
Kanclerz Kurii